

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos laikraštis

M. V. J. Kristaus Prisikėlimo bažnyčia 1934–2004–2014

Šio specialaus laikraščio numerio tikslas – supažindinti ir maloniai pakviesti parapijiečius į renginius, skirtus paminėti tris iškilus mūsų bažnyčios įvykius:

1934 m. vasarą buvo pašventintas Paminklinės Prisikėlimo bažnyčios kertinis akmuo,
2004 m. gruodžio 26 d. konsekruota atstatyta Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia,
2014 m. minime šios bažnyčios atstatymo dešimtmetį.

Trumpa Paminklinės Kristaus Prisikėlimo bažnyčios istorija

Jėzus tarė: „Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte, duotumėte vaisių ir jūsų vaisiai išliktų, – kad ko tik prašytume Tėvą mano vardu, jis visa jums duotų“ (Jn 15, 16)

Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia savo šviesa pasitinka bet kuriuo keliu atvažiuojantį į Kauną. Šiandien ji džiugina, jaudina! Dieviška šviesa primena daugelį dešimtmečių trukusį tautos kančios ir kovų kelią į laisvę. Šioje šviesoje regime sukilėlių laužus, „Aušros“ sušvitimą, „Varpo“ skambesį, knygnešių takus, tautos tremtį, rezistentų aukas, Sąjūdį, Baltijos kelią...

Kauno Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia – tautos paminklas Dievui kaip padėka už Nepriklausomybę gyventi laisvėje ir šviesoje. Atverskime jos šviesos, paniekinimo ir prisikėlimo puslapius...

Mažosios Prisikėlimo bažnyčios istorija

XX a. pr. Žaliakalnyje bažnyčios nebuvo. Tikintiesiems tekdavo leistis nuo kalno į senamiesčio bažnyčias. Tik 1917 metais pirmaisiais maldos namais tapo vieša oratorija, jos rektoriumi paskirtas kunigas Petras Vaitiekūnas. 1922 m. rudenį vyskupas Pranciškus Karevičius įpareigojo kunigą P. Vaitiekūną Žaliajame kalne įsteigti bažnyčią. Kauno arkikatedra Žaliakalnyje turėjo žemės sklypą, kurį testamentu padovanojo gubernijos sekretoriaus našlė Cecilija Antanina Požerskaja. Ji pageidavo, kad šiame sklype būtų statoma katalikų bažnyčia. Taip jos valia šis sklypas (Aukštaičių g. 2) buvo padovanotas bažnytėlės statybai. Pirmąją Žaliakalnio laikinąją bažnytėlę 1923 m. rugsėjo 23 d. pašventino kun. prof. P. Būčys. Šiai bažnyčiai buvo suteiktas Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Prisikėlimo titulas.

Kaip atrodė Žaliakalnio bažnytėlė? Ji buvo medinė, suręsta iš buvusio seno gyvenamojo eglinių apvalių rąstų namo. Virš durų, ant stogo, buvo įrengtas penkių metrų aukščio medinis gotiškas bokštelis, kuris užsibaigė mediniu kryželiu. Didysis altorius pagamintas iš eglinių lentų, tabernakulis – iš ąžuolinių lentų, vidus išklotas baltu šilku. Altoriaus paveiksle, kuris išlikęs iki šių dienų, buvo pavaizduotas Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Prisikėlimas. Šoninių altorių bažnyčioje nebuvo.

1927 m. M. V. J. K. Prisikėlimo bažnytėlės rektoriumi buvo paskirtas energingas, sumanus kunigas Feliksas Kapočius. 1928 m. balandžio 4 d. buvo nustatytos Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos ribos. Prasidėjo antrosios laikinosios M. V. J. K. Prisikėlimo bažnytėlės statyba. Statinį suprojektavo ir statybos darbams vadovavo inžinierius Z. Novenny. Tai buvo kuklus šventovės pastatas „pagal kišenę“ parapijiečiams, nes parapija buvo neturtinga. 1928 m. gruodžio 23 d. kanau-ninkas kun. Povilas Dogelis pašventino antrąją laikinąją Žaliakalnio M. V. J. K. Prisikėlimo bažnytėlę. Deja, ir ji buvo per maža. Tikintieji nesutildavo bažnyčioje,

melsdavosi po atviru dangumi šventoriuje. 1933 m. buvo nutarta rekonstruoti antrąją laikinąją M. V. J. K. Prisikėlimo bažnyčią, o 1936 m. – dar ją padidinti ir atnaujinti, turint viltį, kad greitai bus pastatyta didelė Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Prisikėlimo bažnyčia.

1933 metais antroji M. V. J. K. Prisikėlimo bažnytėlė buvo restauruota. Rekonstrukcijos autorius – inžinierius Karolis Reisonas. Pagal jo projektą bažnyčia buvo orientuota vakarų rytų kryptimi ir įgavo trinavės bazilikos tūrį, kurio pagrindinis rytinis fasadas užbaigtas bokšteliu.

Ji buvo medinė ir apmūryta vadina-muoju prūsiškuoju mūru. Trinavės bazilikos erdvėje buvo įrengti penki iliuziniai altoriai, jų retabulai tapyti apie 1933 m., autorius – Vytautas Bičiūnas. Didžiajame altoriuje – Prisikėlusio Kristaus paveikslas. Jį apie 1929 m. nutapė Ignas Rudolfas. Altoriaus simetrijos ašyje – pusskritulio formos vitražas „Dievas Tėvas“. Virš šio vitražo nutapytas Šventosios Dvasios balandis. Taip didžiajame bažnyčios altoriuje atskleidžiama visa Švč. Trejybė. Evangelijos pusėje du altoriai liudija išskirtinį pamaldumą Švč. Mergelėi Marijai ir šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresei. Epistolos pusės altoriai išreiškia ypatingą meilę Švč. Jėzaus Širdžiai bei liudija šv. Antano Paduviečio populiarumą. Tarpukario laikais bažnytinė skulptūra buvo gerokai populiarsnė už tapybą. Todėl likusiuose bažnyčios altoriuose yra tik skulptūriniai atvaizdai: transepto altoriuose – Švč. Mergelės Marijos ir Švč. Jėzaus Širdies statulos, kraštiniuose – šventųjų skulptūros. Vienuolikos vitražų ansamblis yra vienas svarbiausių bažnyčios vidaus erdvę sujungiančių ir puošiančių elementų (vitražai sumontuoti 1945–1947 m., restauruoti 1983 m.). Trys vitražai yra presbiterijoje, virš didžiojo altoriaus. Kiti du presbiterijos šonuose: kairėje – „Nekalti pradėtoji Švč. Mergelė Marija“, dešinėje – „Šv. Kazimieras“. Transepto šonuose

Nukelta į 2 p.

Atkelta iš 1 p.

įkomponuoti vienafigūriai vitražai: kairėje pusėje – „Nekalčiausioji Švč. Mergelės Marijos Širdis“, o dešinėje – „Švč. Jėzaus Širdis“. Kituose vitražuose atpažįstama „Šventoji Šeima“, „Pieta“, „Šv. Angelas Sargas“, „Aušros Vartų Gailėstingoji Dievo Motina“, „Koplytstulpis“. Ant šoninių mažosios bažnyčios navų sienų – Kryžiaus kelio stočių paveikslai (14, XX a. I ketv.).

Po paskutinės rekonstrukcijos prabėgo daugiau kaip 70 metų, kai M. V. J. K. Prisikėlimo bažnyčia pagaliau sulaukė atgimimo. Parapijiečių aukomis ir kle-

bono mons. kun. Vytauto Grigaravičiaus rūpesčiu 2006 m. buvo atliktas šiuolaikinis kapitalinis bažnyčios remontas. Šventovės išorė buvo restauruota pagal senąją architektūrą.

Parapijiečiai visada buvo ir yra dosnūs savo bažnyčios rėmėjai. Už jų aukas 2008 m. kovo mėnesį buvo sumontuoti kauniečio meistro Sauliaus Mikulio pagaminti mediniai bažnytiniai suolai, ant jų pritvirtintos lentelės su aukotojų pavardėmis. 2013 m. lapkričio 10 d. buvo pašventintas naujas didysis altorius ir tabernakulis.

2010 m. sutvarkytas mažosios Prisikėlimo bažnytelės šventorius, tvora, vartai. Šventoriaus kapavietėse ilsisi buvusio bažnyčios klebono, vyskupo Romualdo

Krikščiūno (1930–1954–1969–2010) ir ilgamečio vikaro altaristos Vaclovo Aleksandravičiaus (1916–1942–2014) palaikai.

2012 m. rugsėjo 23 d. Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius SJ pašventino Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis rekonstruotus senuosius parapijos namus.

2012 m. sausio 23 d. mažoji Kristaus Prisikėlimo bažnyčia buvo įrašyta į Lietuvos kultūros vertybių registrą.

Šiandien mažoji Kristaus Prisikėlimo bažnyčia ir toliau tarnauja ją mylintiems Žaliakalnio katalikams: čia kasdien rytais aukojamos šv. Mišios, o darbo dienomis po šv. Mišių vyksta Švenčiausiojo Sakramento adoracija.

Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia

Kodėl Žaliakalnio kalne kilo idėja pastatyti bažnyčia? Ne tik dėl to, kad M. V. J. K. bažnyčia nesutalpino tikinčiųjų. Lietuva 1918 m. atkūrė valstybę, tauta susigrąžino

Nepriklausomybę ir po daugelio dešimtmečių okupacijos prisikėlė laisvam gyvenimui.

Kaip įamžinti Tautos prisikėlimą, ant kurio aukuro šimtai tūkstančių Lietuvos sūnų ir dukrų paaukotų gyvenimų? Lietuvos šviesuoliams kilo mintis pastatyti paminklą kaip padėką Dievui už iškovotą tautai laisvę ir nepriklausomybę. Pirmasis apie tai prabilo vyskupas P. Būčys. Jis rašė: „Lietuvių tauta geriausiai gali pažymėti savo didingumą ir nepriklausomybę, pastatydama Kaune paminklinę bažnyčią ant aukšto kalno.“

1926 m. Kauno arkivyskupo J. Skvirrecko iniciatyva Rotušės aikštėje buvo sukvietas visų visuomenės sluoksnių atstovų susirinkimas. Susirinkime kan. J. Tumas-Vaižgantas kalbėjo: „Tautai reikalingas toks paminklas, kuris visa meno sričių pilnybe atstovautų tautos dėkingumą Dievui už Nepriklausomybės atgavimą.“ Buvo nuspręsta, jog tikslingiausia pastatyti bažnyčią, kuri bus visos Tautos, ją vienys, jungs kovoje už didžiuosius idealus. Tauta nenugalima, jei tiki į Gėrį, į Prisikėlimą, į Išganytoją.

1926 metų pradžioje buvo išrinkta 20 asmenų taryba ir statybos darbų vykdo-

masis komitetas. 1927 metais statybos vykdomojo komiteto pirmininku buvo paskirtas M. V. J. K. bažnyčios rektorius kun. Feliksas Kapočius.

1928 m. Kauno miesto savivaldybė padovanojo 18 tūkst. litų vertės žemės sklypą Žemaičių gatvės ir Aušros tako kampe Paminklinei Kristaus Prisikėlimo bažnyčiai statyti. Tais pačiais metais buvo paskelbtas konkursas. Trečiosios vietos laimėtoji latvių kilmės architektui Karoliui Reisonui buvo pasiūlyta sukurti naują bažnyčios projektą. Architektas K. Reisonas parengė dar du projektus, vėliau ir trečiąjį, kuris buvo patvirtintas visų instancijų, tačiau ir jis liko tik brėžiniuose. Nors šis projektas buvo unikalus, į akis krentančiu neregėtu bažnyčios bokštu, papuoštas koplytstulpių žibintais ir dinamiškai kylantis aukštyn sukuriu verpetais. Deja, minėtas projektas Lietuvai buvo per brangus, todėl arch. K. Reisonas parengė visiškai naują projektą.

Architektas K. Reisonas – vienas žymiųjų Nepriklausomos Lietuvos architektų, kurio kūryba paliko didelį pėdsaką Lietuvos istorijoje ir veikė architektūros raidą, daug jo suprojektuotų objektų Kaune gyvuoja iki šiol.

Visoje K. Reisono kūryboje Prisikėlimo bažnyčia yra neabejotinai reikšmingiausias jo kūrinys. Prahos architektai, susipažinę su projektu, pavadino jį Pabaltijo statybos šedevru. Modernistinė šventovės architektūra, kuriai būdinga apibendrinta tūrinė kompozicija ir griežtų vertikalų ritminė raiška, išsaugo tradicinį trinavės krikščionių bazilikos pavidalą. Ryškiai apibrėžtas, laiptuotas jos siluetas puikiai apžvelgiamas iš įvairiausių žiūros taškų. Pagrindinis 70 metrų bokštas išreiškia kilimo į dangų idėją.

Tautos Prisikėlimo šventovės statyba prasidėjo 1934 m. vasarą. Bažnyčios pamatus pašventino arkivyskupas Juozapas Skvirreckas su Lietuvos prezidentu Antanu Smetona. Buvo įmūrytas stambus kubo formos akmuo, atgabentas iš Palestinos Alyvų kalno. Prezidentas A. Smetona pamatų šventinimo išskilmėse kalbėjo: „Prisikėlimo bažnyčia – mūsų tautos laisvės paminklas. Jis ženklina Kryžiaus

kelius, kuriais teko eiti tautai ir Bažnyčiai. Lietuvių sprespaudos ir nelaisvės neregėjusi jaunoji karta teatsimena, jog laisvėje augti – tai nuolat budėti jos sargyboje.“

Buvo pradėtos rinkti aukos, organizuotas „plytų“ vajas, platinami 10, 50 centų ir 1 lito vertės ženklai. Ypač nuoširdžiai padėjo mokytojai: mokyklose tokių „plytų“ buvo išplatinta už 70 000 litų. Šioje akcijoje dalyvavo moksleiviai, šauliai, katalikės moterys, kariuomenės, kitų organizacijų atstovai bei tūkstančiai Lietuvos žmonių. Bažnyčios statybos vykdomasis komitetas skaičiavo kiekvieną centą: komiteto nariai patys samdė darbininkus, pirko statybai reikalingas medžiagas. Taip buvo taupomos lėšos. Nors ir lėtai, tačiau bažnyčia kilo. Per šešerius metus buvo daug nuveikta. 1940 m. jau buvo prasidėję bažnyčios tinkavimo darbai.

Tai didelis talentingo klebono kun. F. Kapočiaus triušo rezultatas. Jo principas – ne žmogui tarnauja kunigui, o kunigas – žmogui. Kaune jis buvo vadinamas antruoju Tumu. Kun. F. Kapočius pavyzdinčiai administravo Žaliakalnio parapiją, ekonomiškai naudojo pinigus, prižiūrėjo pastatus, rūpinosi bažnyčios tarnais ir vikarais, „sulietuvino“ aplenkėjusius Žaliakalnio gyventojus, patraukė į bažnyčią „drungnuosius“ inteligentus. M. V. J. K. bažnyčia ir senoji klebonija darėsi traukos centras. Savo parapijoje kun. F. Kapočius pasižymėjo moderniais pastoracijos metodais ir nuoširdžiais santykiais su parapijiečiais.

Prasidėjo pirmoji bolševikų okupacija, bažnyčios statyba nutrūko. Viena po kitos bažnyčią lankiusios sovietinės komisijos planavo, ką čia įrengti: nuversti bokštus, įrengti kareivines, sandėlių bulvėms ar pastatą pritaikyti kokiam nors muziejui, teatrui, šokių salei. Vokiečių okupacijos metais bažnyčioje buvo popieriaus sandėlis.

1952 m. vasario 8 d. „didysis tautų vadas“ Josifas Stalinas pasirašė potvarkį, kuriuo įsakė: Kauno mieste, nebaigtoje įrengti bažnyčioje, įkurti radijo imtuvų gamyklą.

Prasidėjo žiaurus bažnyčios niekinimas: centrinėje navoje buvo įrengti penki,

šoninėse navose – trys aukštai. Virš bokšto, nugriovus kryžių, buvo sumontuota radijo antena, o prie varpinės sumontuotų skydų – daugybę metų skaudino lietuvių akis ir širdis užrašas „Слава КПСС“ („Šlovė TSKP“). Buvo pasityčiota iš vienos gražiausių lietuvių tautos vizijų. Nebaigtoje statyti bažnyčioje ėmė užti fabrikas.

Lietuvoje gimė Sąjūdis, su juo ir kova už bažnyčios susigrąžinimą. Tikintieji reikalavo grąžinti bažnyčią, prie jos vyko piketai, buvo giedamos giesmės, renkami protesto parašai. 1989 metų kovo mėnesį kaip juridinis asmuo įteisinta Prisikėlimo bažnyčios atstatymo 22 narių taryba ir jos vykdomasis komitetas. Atstatymo tarybos garbės pirmininku tapo Jo Eminencija kardinolas Vincentas Sladkevičius, pirmininku – vyskupas Juozas Preikšas.

1989 m. spalio 30 d. bažnyčia buvo grąžinta tikintiesiems. Prasidėjo talkos, į jas rinkosi šimtai žmonių, tarp kurių – ir žilagalviai, aukoję ir rinkę „plytas“ anuomet savo bažnyčiai. Vedini vaikais ir vaikiai jie su ašaromis akyse glostė suniokotas šventovės sienas.

1990 m. gruodžio 29 d. su susivienijimu „Banga“ buvo sudaryta sutartis, kurioje „Banga“ išsipareigojo savo lėšomis iki 1993 metų atstatyti bei komitetui perduoti tokią bažnyčios pastatą, koks jis buvo prieš užimant gamyklai. Pagaliau nuo bažnyčios bokšto viršūnės buvo numintas užrašas „Слава КПСС“ ir atstatytas kryžius. Radijo gamykla bankrutavo ir neįvykdė savo pažado atstatyti bažnyčią.

1989-aisiais bažnyčios atstatymo projektą parengė tuometinio Vilniaus inžinerinio statybos instituto Gelžbetoninių konstrukcijų katedros specialistai, vadovaujami prof. A. Kuodžio. Iki 1995 metų pavasario visuomenės suaukotų lėšų užteko tik apsaugoti bažnyčios pastatą nuo suirimo. Atstatymo komiteto nariai kreipėsi į Lietuvos prezidentą, Vyriausybę, Seimo narius, savivaldybes, bankus, verslininkus, pasaulio lietuvių bendrijas ir visus Lietuvos žmones. Komiteto nariai nenuleido rankų: varstydavo valdiškų instancijų duris, rašydavo ir siūsdavo įvairius raštus. Ši misija teko prof. Vytautui Nezgdai. Sunkiai, bet buvo tęsiami šio unikalios paminklo, kuris įtrauktas į Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių registrą (1993 05 20, Nr. S-243), atstatymo darbai. Buvo gauta savivaldybės, Vyriausybės parama, aukojė Lietuvos žmonės.

Pagaliau šventovė sulaukė tikro atgimimo! 1997 m. lapkričio 9 d. įvyko pirmosios šv. Mišios Paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje. Atvyko tūkstančiai žmonių iš visos Lietuvos. Jas koncelebravo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ, vyskupai Eugenijus Bartulis, Juozas Preikšas, Rimantas Norvilas ir būrys kunigų. Šios šv. Mišios buvo skirtos mirusiems šventovės statytojams, aukotojams atminti, o gyviesiems prašoma Dievo palaimos ir stiprybės. Pirmąjį pamokslą Paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje sakė arkivyskupas S. Tamkevičius SJ.

Bažnyčios atstatymas ne kartą buvo įstrigęs. Iki 1994 metų pasikeitė net keturi statybos rangovai. Viskas pakrypo į gerąją pusę, kai bažnyčios atstatymą pradėjo vykdyti AB „YIT Kausta“. Šios įmonės darbuotojai darbštumu ir sąžiningumu prilygo geriausiems pasaulio meistrams. Daug pasidarbavo bendrovės generalinis direktorius A. Butkus, rangos direktorius V. Iziumovas, darbų vykdytojas V. Parnavas, K. Gurevičius, inžinierius R. Kalytis, darbininkai. Būtinai nepamiršti to fakto, kad sutartyje su AB „YIT Kausta“ buvo apibrėžti rangos principai ir atsakyta pelno už šventovės atstatymo darbus. Tad per 10 metų atlikta darbų už beveik 14 mln. litų, o bažnyčiai sutaupyta 1 mln. litų.

Ypač išpūdingai bažnyčia atrodė 2000-aisiais: pagrindinio didžiojo krikščionybės jubiliejaus įvykio – II Lietuvos Eucharistinio kongreso, surengto Kaune, metu. Kunigų dieną buvo švenčiama šv. Mišių liturgija, vyko jaunimo dienos renginiai. Nors bažnyčia vis dar buvo sukaustyta pastolių, bet tryškė tryško gyvybe bei tikrojo dvasinio prisikėlimo ženklais.

Nuo Paminklinės Kristaus Prisikėlimo bažnyčios atgavimo architektūrinius atstatymo klausimus sprendė architektas Henrikas Žukauskas, vėliau – architektas prof. dr. Algimantas Sprindys. Anot A. Sprindžio, teko spręsti ne vien pakitusią urbanistinę situaciją, bet ir pasikeitusias liturgines nuostatas, patvirtintas II Vatikano Susirinkime, buvo atsakyta šoninių navų altorių, paliekant didįjį. Teko įvertinti ir tai, kad bažnyčia turi tarnauti ne vien sakraliniams poreikiams, bet ir kultūriniais renginiams. Bažnyčios teritorijos planą pateikė architekto IJ „E. Miliūno“ studija.

Atstatymo darbai tęsėsi. Jiems vadovavo kun. G. Kabašinskas, vėliau – dabartinis Šiaulių vyskupas E. Bartulis, po to – klebonas kun. V. Brusokas. Nuo 2002 metų – klebonas kun. V. Grigaravičius, kuris sumaniai ir atkakliai siekė užsibrėžto tikslo – kuo greičiau atstatyti Prisikėlimo bažnyčią. Apžvelgdamas atstatymo darbų eigą, klebonas mons. V. Grigaravičius akcentavo, jog per tryliką metų buvo daug pažadų, numatyta įvairių terminų, tačiau be aktyvios valstybės ir žmonių finansinės paramos atstatymo bus neįmanoma užbaigti. Nors bažnyčia buvo apgaubta pastoliais, nuo 2002 m. liepos 1 d. kiekvieną sekmadienį buvo aukojamos šv. Mišios.

2003 metų vasarą Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius SJ ir Kauno miesto meras A. Garbaravičius pasirašė bendradarbiavimo sutartį dėl Paminklinės Kris-

taus Prisikėlimo bažnyčios atstatymo. Savivaldybė išsipareigojo inicijuoti projektus, kurie padėtų gauti įvairių fondų lėšų, reikalingų šiam kultūros paveldo objektui atstatyti. 2004 metų pradžioje Kauno miesto tarybos nariai vienbalsiai pritarė miesto mero Arvydo Garbaravičiaus siūlymui imti ilgalaikę 4 mln. litų paskolą Prisikėlimo bažnyčios atstatymo darbams. Ši 4 mln. litų paskola yra pati reikšmingiausia miesto investicija į tautos dvasingumo puoselėjimą.

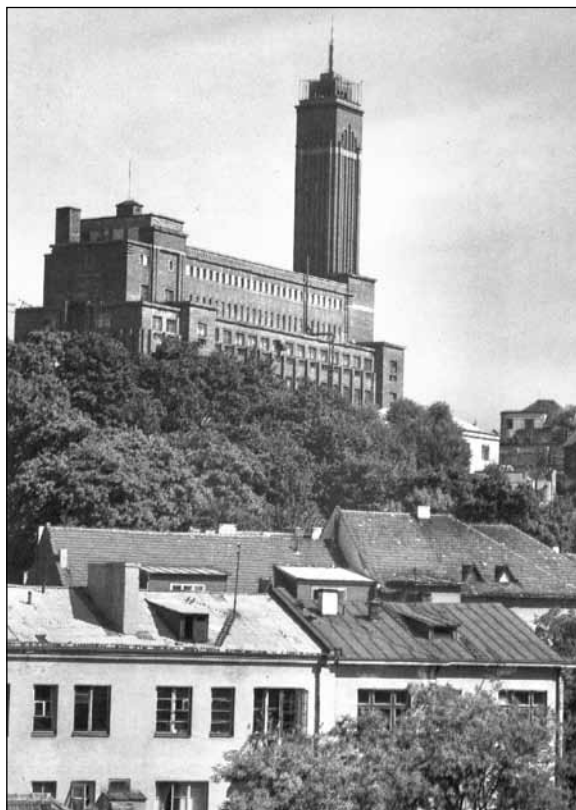
1989–2005 m. gautos lėšos Prisikėlimo bažnyčiai atstatyti: surinktos aukos iš žmonių – 577 241 97 litų, iš valstybės biudžeto – 9 349 993 litų, platinamų ženklų – 418 415,50 litų, Kauno ir kitų savivaldybių – 5 389 514 litų, „Lietuvos telekomo“ akcijos – 158 970,82 litų. Bendra suma – 20 894 134,79 litų.

2004 m. liepos 22 d. Kauno arkivyskupijos vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas pašventino koplyčią Paminklinės Kristaus Prisikėlimo bažnyčios terasoje. Jai suteiktas Šiluvos Švč. Mergelės Marijos titulas.

2004 m. gruodžio 26 d. Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia buvo iškilmingai konsekruota Kauno arkivyskupo metropolito Sigitos Tamkevičiaus SJ, dalyvaujant Lietuvos vyskupams, kunigams ir gausiai susirinkusiems tikintiesiems. Tai buvo jaudinančios akimirkos!

Paminklinė Kristaus Prisikėlimo bažnyčia – vienintelis pastatas Kaune, kurio aukštas baltas bokštas matomas iš bet kurios pusės. Bažnyčioje pirmiausia sužavi nepaprastas baltumas ir erdvumo išpūdis. Jį sukelia skirtingų atspalvių

Nukelta į 4 p.

Atkelta iš 3 p.

baltos spalvos sienos, lubos ir galerijos, šviesių spalvų grindys, o aukšti, ploni pilioriai ir vertikalūs, siauri langai erdvei suteikia polėkio.

Presbiterijoje ant didžiojo altoriaus švenčiama Eucharistija, skelbiamas Dievo žodis. Presbiterijai įrengti panaudota prabangi medžiaga – marmuras. Centre stovi rusvo ir balto marmuro altorius, savo forma primenantis ankstyvosios krikščionybės sarkofagą, kairėje, Evangelijos pusėje, – altoriui stilistiškai artima sakykla. Interjerą puošia dailios celebrantų kėdės ir šviesaus marmuro grindys. Balkone įrengti „Allen“ firmos elektroniniai vargonai, kuriuos nupirko ir padovanojo išeivijos Kanados lietuvis Jonas Vitkūnas. Vidurinėje navoje – rudos spalvos suolai, šoninėse navose – tokios pat spalvos uždaro klausyklos. Abipus bažnyčios presbiterijos įrengtos dvi koplyčios: pietų pusėje – Švč. Sakramento, šiaurės – Šventosios Šeimos, skirta krikščyklai. Šią koplyčią puošia Šv. Juozapo, Šventosios Šeimos globėjo, paveikslas. Kita koplyčios puošmena – daili krikščyklą iš juodo marmuro, išmarginto baltomis gyslomis. Švč. Sakramento koplyčioje virš tabernakulio – Gailestingąjo Jėzaus paveikslo kopija, šiaurinę sieną

puošia XIX a. nutapytas Aušros Vartų Gailestingumo Dievo Motinos paveikslo sekiny.

Galinės ir altorinės sienos puošyba truko net šešerius metus. Statant bažnyčią, buvo ketinta papuošti paveikslu, vaizduojančiu prisikėlusį Kristų Lietuvos kraštovaizdžio fone. Klebonas mons. kun. Vytautas Grigaravičius, gyvas rū-

pesčiu užbaigti presbiterijos sakralinės erdvės sutvarkymą, sužinojo apie 2009 m. uždaramus Kalvarijos vienuolių rekollekcijų namus („Calvary Monastery Retreat House“), kuriuose būta žymaus Lietuvos išeivijos skulptoriaus Vytauto Kašubos (1915–1997) skulptūros „Prisikėlęs Kristus“ (1965 m., plaktas švinas). Šis horeljefas betarpiškai įsiliejo į bažnyčios presbiterijos erdvę. Kūrinyje išryškėja Prisikėlimo esmė, nes Prisikėlusio Kristaus figūra savyje talpina ir simbolinį Kryžiaus įvaizdį. Kviečiantis Kristaus veidas sklidiną šviesos. 2011 m. balandžio 25 d. per šv. Velykas buvo iškilmingai pašventintas V. Kašubos horeljefas „Prisikėlęs Kristus“. Šio horeljefo mecenatas – Gintautas Paulauskas ir parapijos tikintieji.

2011 m. paskelbtame konkurse pasirinktos klaipeidiečio tapytojo Juozo Vosylius tapytos Kryžiaus kelio stotys. Jos pašventintos 2012 m. balandžio 6 d.

Bažnyčios pusrūsyje įrengta konferencijų, parodų salė, kolumbariumas, drabužinė.

Kolumbariume ilsisi šios bažnyčios statytojo kan. Felikso Kapočiaus (1895–1971), kun. prof. Antano Paškaus (1922–2008), kun. dr. Arvydo Petro Žygo (1958–2011), kun. Kęstučio Antano Trimako (1930–2013) palaikai.

Praeityje liko ilgas, vingiuotas ir duobėtas bažnyčios statymo bei atstatymo kelias. Norisi prisiminti Prisikėlimo parapijos klebono kun. Felikso Kapočiaus žodžius, pasakytus šventinant Šventovės pamatus 1934 metais: „Mūsų statomas paminklas bus nuolatinis pergalės ženklas, skelbiantis, jog tiesa nugalė blogį. Prisikėlimo bažnyčia bus patriotizmo šaltinis ateinančioms kartoms, primins, jog reikia branginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, už ją pasiaukoti.“

Laikraščio redakcijai rašyti parapijos raštinės adresu: Laikraščiu „Prisikėlimas“, Žemaičių 31 b, Kaunas. Tel. (8-37) 229222

El. paštas : prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: www.prisikelimas.lt. Tiražas 1000 egz.

Vyr. redaktorius parapijos klebonas, dekanas monsinjoras Vytautas Grigaravičius; redakcijos nariai:

Aldona Narušienė, Birutė Vasylienė, Rima Lipšienė, Adolfa Daukšienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos pastoracinės tarybos laikraštis

M. V. J. K. Prsikėlimo bažnyčios ketinio akmens pašventinimo 80 metų jubiliejaus ir bažnyčios konsekracijos 10-mečio iškilmių RENGINIAI

Lapkričio 1 d., šeštadienis

11.00 val. Iškilmingos šv. Mišios. Iškilmių pradžia.

12.00 val. Filmo peržiūra „Paminklinė Kristaus Prsikėlimo bažnyčia“ (konferencijų salėje)

14.00 val. Maldavimų už mirusiuosius procesija (Eigulių kapinėse)

16.00 val. Giedamas rožinis už mirusiuosius (Paminklinėje Prsikėlimo bažnyčioje)

Lapkričio 2 d., sekmadienis

11.00 val. Šv. Mišios už mirusius M. V. J. Kristaus Prsikėlimo bažnyčios statytojus, rėmėjus, aukotojus.

16.00 val. Giedamas rožinis už mirusiuosius (Paminklinėje Prsikėlimo bažnyčioje)

Lapkričio 3 d., pirmadienis

17.30 val. Rožinio malda už parapijos atsinaujinimą (Paminklinėje bažnyčioje)

Lapkričio 4 d., antradienis

10.00 val. Šv. Mišios piligrimams. Iškilimams skirta parapijos bendruomenės piligriminė kelionė į Šventąją žemę

Lapkričio 5 d., trečiadienis

17.30 val. Rožinio malda už bendruomenės aktyvą

Lapkričio 6 d., ketvirtadienis

17.30 val. Rožinio malda už parapijos darbuotojus

Lapkričio 7 d., penktadienis

17.00 val. Rožinio malda už parapijos geradarius

17.30 val. Švč. Sakramento adoracija. Malda už parapiją

20.00 val. Gyvo garso ir liudijimų vakaras (mažoje Prsikėlimo bažnyčioje)

Lapkričio 8 d., šeštadienis

17.30 val. Dievo Motinos šlovinimo pamaldos. Vadovauja kun. N. Pipiras.

Lapkričio 9 d., sekmadienis

07.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“

11.00 val. Šv. Mišios „Kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“. Intencija – už parapijos Carito darbuotojus ir visus tarnaujančius artimui

12.00 val. Dialogas – Žodis ir Spalva. Žodžio valandoje – aktorius D. Svobonas, parodų salėje – dailininko A. Juškevičiaus tapybos paroda

13.30 val. Sveikatos mokymų ciklas senjorams tema „Fiziniai, dvasiniai, psichologiniai ir emociniai asmens poreikiai“

Lapkričio 10 d., pirmadienis

08.30 val. Piligriminė kelionė į Aušros Vartų Gailestingumo Motinos Globos atilaidus Vilniuje

Lapkričio 10 d. – gruodžio 10 d.

Dokumentinio filmo „Paminklinė Kristaus Prsikėlimo bažnyčia“ pristatymas Kauno arkivyskupijos I dekanato parapijų mokyklų ir gimnazijų 5–12 klasių mokiniams

Lapkričio 11 d., antradienis

17.30 val. Rožinio malda už parapijos kunigus

Lapkričio 12 d., trečiadienis

17.30 val. Rožinio malda už parapijos jaunuolių pašaukimą į kunigystę.

Lapkričio 13 d., ketvirtadienis

17.00 val. Konferencija „Aš ir Bažnyčios misija“, skirta parapijos pastoracinei tarybai ir aktyvui. Prelegentas kun. A. Kazlauskas (konferencijų salėje)

Lapkričio 14 d., penktadienis

16.00 val. Mokslinė konferencija „MVJK Prsikėlimo bažnyčia 1934–2010–2014 m.“

Programa:

- Kristaus Prsikėlimo parapijos klebono mons. Vytautas Grigaravičius sveikinimo žodis

- Garbės svečio prof. Vytauto Landsbergio, Lietuvos valstybės ir kultūros veikėjo, žodis

- Pranešimas „Bendrystė ir Tarnystė“. Prelegentas Kauno arkivyskupijos augziliaras Kęstutis Kėvalas

- Pranešimas „Kauno Kristaus Prsikėlimo parapijos kūrimasis ir raida 1923–1944 m.“ Prelegentas Mindaugas Balkus, Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedros doktorantas, Kauno apskrities viešosios bibliotekos vyr. bibliografas

- Pranešimas „Evangelizacinė aktyviųjų dvasininkų, vienuolių ir pasauliečių veikla MVJ Kristaus Prsikėlimo parapijoje antrosios tarybinės okupacijos metais“. Prelegentas kun. Nerijus Pipiras, Kristaus Prsikėlimo parapijos vikaras

- Kavos pertraukėlė

- Pranešimas „Bažnyčios vaidmuo tautiniam atgimimui“. Prelegentas kan. bažn. ir civ.

- teisės dr., italų teisės dr., teol. lic. Robertas Pukenis

- Pranešimas „Mūsų širdys Tautos šventovėje – Kristaus Prsikėlimo bažnyčioje“. Prelegentas prof. Alvydas Laiškonis, gydytojas infektologas, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras, Lilio universiteto garbės daktaras ((Prancūzija)

- Diskusijos

Lapkričio 15 d., šeštadienis

10.00 val. Šv. Mišios piligrimams. Parapijos pagyvenusių žmonių sambūrio „Senjorai“ piligriminė kelionė į Šventąją žemę

Lapkričio 16 d., sekmadienis

07.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“

11.00 val. Šv. Mišios „Tauta, kuri vaikščioja tamsybėse, išvys skaisčią šviesą“. Intencija – už visus ieškančius Dievo. Šv. Mišių liturgijai vadovauja prel. prof. habil. dr. V. S. Vaičiūnas OFS

12.00 val. Prelato V. S. Vaičiūno knygos „Tau atviras dangus“ pristatymas (konferencijų salėje)

Lapkričio 17 d., pirmadienis

17.30 val. Rožinio malda už taiką pasaulyje

Lapkričio 18 d., antradienis

17.30 val. Rožinio malda prašant sergantiems bendruomenės nariams dvasinės ir fizinės sveikatos malonių

Lapkričio 19 d., trečiadienis

17.30 val. Rožinio malda už ieškančius Dievo parapijiečius

Lapkričio 20 d., ketvirtadienis

19.00 val. Taize pamaldos jaunimui. Pamaldoms vadovauja kun. N. Pipiras (mažoje Prsikėlimo bažnyčioje)

Lapkričio 21 d., penktadienis

17.00 val. Rožinio malda už parapijos šeimas

17.30 val. Švč. Sakramento adoracija. Malda už parapijos šeimas

20.00 val. Gyvo garso ir liudijimų vakaras (mažoje Prsikėlimo bažnyčioje)

Lapkričio 22 d., šeštadienis

12.00–14.00 val. Marijos legiono kongresas „Jisai bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo

Sūnus. Viešpats Dievas duos jam jo tėvo Dovydo sostą“ (mažoje Prsikėlimo bažnyčioje)

Lapkričio 22–30 d.

Tarptautinis tapybos pleneras „Prsikėlimo šviesa“. Dalyvauja Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos, Lietuvos dailininkai: Saulius Kruopis, Skaidrė Butnoriūtė, Oksana Arakcheeva, Arvydas Kašauskas, Ramūnas Dagys, Artūras Savickas, Rigor Sitnica, Juozas Prancėvičius, Anatolij Kazimiruk, Kazys Bimba, prof. Antanas Visockis, Vija Tarabildienė, Rimtas Tarabilda, Rimas Paulauskas, Asta Vasiliauskaitė, Eugenijus Varkulevičius, Jovita Aukštikalnytė-Varkulevičienė, Gintautas Vaičys, Ina Orinauskaitė-Rūkė, Kęstutis Šiaulytis, Sigita Adomavičienė, Ewa Pohlke, Tatjana Mialkovskaja, Jurga Sidabrienė

Lapkričio 23 d., sekmadienis

Tarptautinis tapybos pleneras 7.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“

11.00 val. Šv. Mišios „Aš per tris dienas ją atstataisiu“. Šv. Mišiose melsimės už gyvus paminklinės Prsikėlimo bažnyčios statytojus, rėmėjus, aukotojus bei geros valios žmones, prisidėjusius prie Tautos šventovės idėjos įgyvendinimo

12.00 val. Dialogas – Žodis ir Spalva. Žodžio valandoje – aktorė J. Onaitytė, parodų salėje – dailininko Antano Juškevičiaus tapybos paroda

Lapkričio 24 d., pirmadienis

Tarptautinis tapybos pleneras 16.00 val. Kristaus Prsikėlimo parapija ir Kauno Įgulos karininkų ramovė kviečia į Paberžės tapybos plenero parodą, skirtą 1863–1864 m. sukilimui Lietuvoje paminėti. Paroda Karininkų ramovėje veiks iki gruodžio 22 d.

17.30 val. Rožinio malda už giesmininkus, vargonininkus, choristus
18.00 val. Šv. Mišios, skirtos šv. Cecilijos garbei. Dekanato giesmininkų pagerbimo iškilmė

Lapkričio 25 d., antradienis

Tarptautinis tapybos pleneras
17.30 val. Rožinio malda už krikščionių vienybę

Lapkričio 26 d., trečiadienis

Tarptautinis tapybos pleneras
17.30 val. Rožinio malda prašant, kad žmonės savo talentus skirtų didesnei Dievo garbei

Lapkričio 27 d., ketvirtadienis

Tarptautinis tapybos pleneras
17.30 val. Rožinio malda už plenero dalyvius prašant Šv. Dvasios įkvėpimo jų kūrybai

Lapkričio 28 d., penktadienis

Tarptautinis tapybos pleneras
17.00 val. Rožinio malda už naujus pasaulikimus į dvasinį luomą
17.30 val. Švč. Sakramento adoracija. Malda už popiežių Pranciškų, Lietuvos vyskupus ir kunigus

Lapkričio 29 d., šeštadienis

Tarptautinis tapybos pleneras
13.00–17.00 val. Parapijos bendruomenės ir institucijų Atnaujinimo diena „Tapkite draugais tiems, kurie neturi draugų. Tapkite šeima tiems, kurie neturi šeimos. Tapkite bendruomene tiems, kurie neturi bendruomenės. Visa, ką turime, pasidalykite vieni su kitais kaip vieno Dievo vaikai, Dievo, kuris myli kiekvieną“ (J. Paulius II) Moksleivių meninė programa „Šv. Kalėdų tradicijos ir papročiai“

17.30 val. Rožinio malda už parapijos bendruomenę
18.00 val. Šv. Mišios už parapijos bendruomenę

Lapkričio 30 d., sekmadienis

07.30 val. Rarotų pamaldos
07.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“
11.00 val. Šv. Mišios „Budėkite“. Intencija – už parapijoje tarnavusius ir tarnaujančius kunigus, vienuolius, už parapijos darbuotojus bei visus, kurie skleidžia Dievo Žodį
12.00 val. Adventinis renginys „Belaukiant Kalėdų“. Dalyvauja Gintaro Vilčiausko vadovaujamas Tautinių instrumentų ansamblis „Tūto“.
13.00 val. Tarptautinio plenero uždarymas ir darbų pristatymas (konferencijų salėje)
13.30 val. Sveikatos mokymų ciklas senjorams „Bendruomenės veikla, socialinės veiklos galimybės“ (konferencijų salėje)

Gruodžio 1 d., pirmadienis

17.30 val. Rožinio malda prašant bendruomenės nariams adventinio susikaupimo.

Gruodžio 2 d., antradienis

17.30 val. Rožinio malda meldžiant tikėjimo gilumas

Gruodžio 3 d., trečiadienis

17.30 val. Rožinio malda prašant Dievo ir artimo meilės

Gruodžio 4 d., ketvirtadienis

18.00 val. Evangelijos pagal Morkų skaitymas. Evangeliją skaito kun. A. Akelaitis (mažojoje Prisikėlimo bažnyčioje)

Gruodžio 5 d., penktadienis

17.00 val. Rožinio malda prašant, kad bendruomenės nariai per rekolekcijas patirtų dvasinio tobulėjimo džiaugsmą
17.30 val. Švč. Sakramento adoracija. Malda prašant Šv. Dvasios dovanos – atsivertimo malonės nutolusiems nuo Dievo žmonėms

20.00 val. Gyvo garso ir liudijimų vakarai (mažojoje Prisikėlimo bažnyčioje)

20.00 val. Gyvo garso ir liudijimų vakarai (mažojoje Prisikėlimo bažnyčioje)

Gruodžio 5–7 d.

Rekolekcijos parapijos Šeimų bendruomenei Palendriuose

Gruodžio 5–6 d.

Rekolekcijos parapijos institucijų vadovams bei nariams Birštone

Gruodžio 6 d., šeštadienis

17.30 val. Rožinio malda už parapijiečių atsivertimą

Gruodžio 7 d., sekmadienis

07.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“

11.00 val. Šv. Mišios „Aš jus krikštiju vandeni, o Jis krikštys jus Šventąja Dvasia“. Intencija – ištiesinkime Dievo Žodžiui takus, melskime atsivertimo malonės. Švč. Sakramento pagarinimo procesija

12.00 val. Adventinis renginys „Belaukiant Kalėdų“. Dalyvauja K. Domarkienės vadovaujamas styginių instrumentų orkestras, solistas – Mindaugas Jankauskas, parodų salėje – Kęstučio Lanausko skulptūrų ir Birutės Šližienės fotografijų paroda

Gruodžio 8 d., pirmadienis

17.30 val. Rožinio malda melžiant Dievo nepažįstantiems tikėjimo malonės

Gruodžio 9 d., antradienis

17.30 val. Rožinio malda prašant šeimoms Dievo ir artimo meilės

Gruodžio 10 d., trečiadienis

17.30 val. Rožinio malda prašant šeimoms santuokos ištikimybės ir pagarbos gyvybei

Gruodžio 11 d., ketvirtadienis

16.00 val. Susikaupimo popietė parapijos teritorijoje veikiančių socialinių ir sveikatos priežiūros institucijų darbuotojams (konferencijų salėje)

Gruodžio 12 d., penktadienis

17.30 val. Rožinio malda už parapijos vaikus, kad juos tėvai vestų pas Jėzų

18.00 val. Šv. Mišios. Pradedama 36 val. Švč. Sakramento adoracija

Gruodžio 13 d., šeštadienis

36 val. Švč. Sakramento adoracija

Gruodžio 14 d., sekmadienis

07.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“

11.00 val. Švč. Sakramento adoracijos užbaigimas.

Šv. Mišios „Viešpaties Dievo Dvasia su manimi, nes Viešpats patėpė mane, kad neščiau Gerąją Naujieną vargdieniams“. Intencija – už parapijos jaunimą.

12.00 val. Adventinis renginys „Belaukiant Kalėdų“. Dalyvauja Kęstučio Jakeliūno vadovaujamas Kauno vokalinių ansamblis „Acusto“, parodų salėje – Kęstučio Lanausko skulptūrų ir Birutės Šližienės fotografijų paroda

13.00 val. Sveikatos mokymų ciklas senjorams „Psichinė sveikata ir jos komponentai“

Gruodžio 15 d., pirmadienis

17.30 val. Rožinio malda prašant atsivertimo malonės visiems Lietuvos žmonėms

Gruodžio 16 d., antradienis

17.30 val. Rožinio malda meldžiant Šv. Dvasios išminties Lietuvos valdžios atstovams

Gruodžio 17 d., trečiadienis

17.30 val. Rožinio malda meldžiant Šv. Dvasios išminties Kauno m. vadovams

Gruodžio 18 d., ketvirtadienis

17.30 val. Rožinio malda meldžiant Šv. Dvasios išminties jaunimo mokytojams

Gruodžio 19 d., penktadienis

17.00 val. Rožinio malda už krikščionių vienybę

17.30 val. Švč. Sakramento adoracija. Malda už krikščionių vienybę
20.00 val. Gyvo garso ir liudijimų vakaras (mažojoje Prisikėlimo bažnyčioje)

Gruodžio 20 d., šeštadienis

Rekolekcijos bendruomenei

Gruodžio 21 d., sekmadienis

07.40 ir 09.15 val. Katechezė „Tikėjimo tiesų mokymas“

11.00 val. Šv. Mišios „Štai aš Viešpaties tarnaitė“. Intencija – meldžiamie, kad bendruomenės nariai būtų atviri Dievo valiai.

12.00 val. Adventinis renginys „Belaukiant Kalėdų“. Dalyvauja solistė Judita Leitaitė, parodų salėje – Kęstučio Lanausko skulptūrų ir Birutės Šližienės fotografijų paroda
13.00 val. Albumo „Kauno Kristaus Prisikėlimo parapija“ pristatymas

Gruodžio 22 d., pirmadienis

17.30 val. Rožinio malda prašant, kad Šventoji Dvasia uždegtų mūsų širdis džiuga viltimi, tikėjimu ir meile laukiant šv. Kalėdų

Gruodžio 23 d., antradienis

17.30 val. Rožinio malda – prašome Šv. Dvasios įkvėpimo nuolankiai priimti Kūdikėlį Jėzų į savo širdį

Gruodžio 24 d., trečiadienis

22.00 val. Bernelių šv. Mišios

Gruodžio 25 d., ketvirtadienis

KRISTAUS GIMIMAS. Šv. Kalėdos

Gruodžio 26 d., penktadienis

12.00 val. Iškilmingos šv. Mišios. M. V. J. Kristaus Prisikėlimo bažnyčios kartinio akmens pašventinimo 80 metų jubiliejaus ir Tautos šventovės konsekracijos 10-mečio iškilmių uždarymas. Eucharistijos liturgijai vadovauja Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius SJ. Šv. Mišiose gieda Kauno valstybinis choras, meno vadovas ir vyr. dirigentas Petras Bingelis.

Po šv. Mišių parapijai nusipelnusių žmonių apdovanojimas Kristaus Prisikėlimo bažnyčios ženklų bei medaliais